

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้น

ในอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร

Factors Related to Alcohol Drinking Among Adolescence

in Phanna Nikhom district Sakon Nakhon Province

อมร ทองศิริ¹, วุฒิพงษ์ ภักดีกุล^{2*}, วรินทร์มาศ เกษทองมา^{2*}Amorn Tongsir¹, Wutti Phong Phakdeekul^{2*}, Warinmad Kedthongma^{2*}

(Received: March 15,2020; Accepted: April 11,2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 2,519 คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.922 ระหว่างเดือน ธันวาคม 2561-กรกฎาคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.4 อายุเฉลี่ย 14.0 ปี เกรดเฉลี่ย 2.03 มีทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง ($\bar{X} = 25.50$, S.D. = 4.090) ได้รับแรงสนับสนุนจากพลังครอบครัวในระดับ ผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 11.51$, S.D. = 0.490) พลังเพื่อนในระดับผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 46.68$, S.D. = 10.370) มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 43.1 ความถี่ในการดื่ม ($\bar{X} = 1.28$, S.D. = 1.890) นิยมดื่มเหล้าขาว 40 ดีกรีมากที่สุด (ร้อยละ 63.6) โดยซื้อจากร้านขายของชำ ร้อยละ 34.9 เหตุผลที่ชอบดื่มคือรสชาติดี ร้อยละ 22.7 สถานที่ชอบดื่มที่บ้านเพื่อน ร้อยละ 29.8 เวลาที่ชอบดื่ม คือช่วงเช้าถึงค่ำ (06.01-18.00 น.) ร้อยละ 38.8 โดยกลุ่มตัวอย่างรับรู้การดื่มจากสื่อโฆษณาป้าย ร้อยละ 47.8 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือพฤติกรรมสูบบุหรี่, การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการปฏิเสธ, ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, พลังครอบครัว, พลังเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว เพื่อน และปรับทัศนคติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่วัยรุ่นตอนต้น เพื่อลดระดับการดื่มของนักดื่มหน้าใหม่ต่อไป

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, วัยรุ่นตอนต้น, พลังครอบครัว, พลังเพื่อน

Abstract

This Survey Research was aimed to study the factors related to alcohol drinking behavior of 2,519 early adolescences in Phanna Nikhom district, Sakon Nakhon province. Data were collected by questionnaires with reliability 0.922 during December 2018 to July 2019. All data were analyzed by descriptive statistics. including Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. The inferential statistics by Pearson's product moment for relationship analysis was correlation coefficient.

The results showed that most of the sample was female 58.4%, with average of age 14.0, grade point average 2.03. They had high level alcohol drinking attitude (Mean = 25.50, S.D. = 4.090). They were supported by family's power at pass criteria level (Mean = 11.51, S.D.= 0.490). Also, they were supported by friends' power at pass criteria level (Mean = 46.68, S.D.= 10.370). It was found that 43.1% of them had alcohol drinking behaviors with low level of frequency of behavior (Mean = 1.28, SD = 1.890). Most of them liked 40 degrees of white liquor 63.6% by buying from grocery stores 34.9%. The reason that they liked to drink alcohol was good taste 22.7%. Besides, 29.8% of them said that their favorite place was friends' house. The time they like to drink alcohol was from morning to evening (06.01 am.- 06.00 pm.) 38.8%. The respondents knew sources of drinking from Advertising media / Signage (47.8%) The factors related to level of alcohol drinking behavior were smoking behavior, self-efficacy towards rejection, attitude, family's power, and friends'

¹ นิสิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สังกัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านภูเพ็ก อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร

² อาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

*Corresponding author: Wutti Phong Phakdeekul E-mail: wutph@hotmail.com; Warinmad Kedthongma E-mail: Warinmad.K@ku.th

power with statistical significance at level of .01 Consequently, participation of families and friends should be Promoted, including adjusting the attitude about alcohol to early adolescences to reduce drinking level of new drinkers later.

Keywords: Related, Alcohol Drinking, adolescence , family's power, friends' power

บทนำ

องค์การอนามัยโลก(WHO) ระบุว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรโลกปีละกว่า 3 ล้านคน แอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงลำดับที่ 7 (มากกว่า 5.3%) ของสาเหตุการเสียชีวิตทั้งหมด ยังไม่รวมถึงการบาดเจ็บ การป่วย และผลกระทบต่อครอบครัว และเด็กอีกเป็นจำนวนมาก วัยรุ่นตอนต้นจัดเป็นนักดื่มหน้าใหม่ 1.66 ล้านคน (ร้อยละ 10.4) และนำมาซึ่งปัญหาสาธารณสุขและปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ก่อให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บและการเสียชีวิต¹ ประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 5.0 ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ส่งผลให้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วสูงเป็นอันดับ 5 ของโลก เกือบครึ่งของเยาวชนชาย (ร้อยละ 45.1) และเกือบหนึ่งในสี่ของเยาวชนหญิง (ร้อยละ 24.9) ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2.28 ล้านคน (ร้อยละ 23.9)² จังหวัดสกลนครมีความชุกของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อายุ 15-19 ปี ร้อยละ 12.4 (อันดับที่ 37) ของประเทศ³ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความเชื่อมโยงกับทัศนคติ ช่วงอายุของกลุ่มวัยรุ่น ทักษะการปฏิเสธรวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตน(Self efficacy)ของแบนดูรา⁽⁴⁾ แม้ว่าจังหวัดสกลนครจะดำเนินโครงการปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานศพมาตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา พบว่าเยาวชน ดื่มสุรา ร้อยละ 77.8 สูบบุหรี่ ร้อยละ 39.8 มีความรู้เรื่องสารเสพติดและกฎหมายด้านสารเสพติดในระดับปานกลางร้อยละ 44.0 (=14.21±3.2) แต่ยังพบนักดื่มหน้าใหม่ที่ เป็นวัยรุ่นเพิ่มขึ้นทุกปี จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้น ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุของการดื่ม คือ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, การใช้เวลาว่าง, พฤติกรรมการสูบบุหรี่, ความรู้, ทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์,

ลักษณะการคบเพื่อน, ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว, ลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย, ระยะห่างของแหล่งจำหน่าย, การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ, การคาดหวังในผลดีของการปฏิเสธ รวมทั้งต้องมีทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกเชิญชวนให้ดื่มสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มเพื่อให้หน่วยงานหรือสถาบันหลักที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ได้นำผลการศึกษาไปวางแผนและแก้ไขปัญหาในระยะยาว เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวัยรุ่น พร้อมกับการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ เป็นรากฐานที่ดีให้เยาวชนก่อให้เกิดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ระหว่างเดือนธันวาคม 2561- กรกฎาคม 2562

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ วิทยุร่นตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งในเขตอำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 2,519 คน⁶

คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรที่ใช้ในการสำรวจเพื่อการประมาณสัดส่วน⁷ ดังนี้

$$n = \frac{NZ^2\alpha_2.p(1-p)}{Nd^2+Z^2\alpha_2.p(1-p)}$$

โดยใช้ค่าสัดส่วนพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย⁸ ร้อยละ 2.15 ในรอบ 1 เดือน จึงกำหนดให้ ค่า $p = .21$ เมื่อแทนค่าจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน เพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์หรือป้องกันการสูญหายของการเก็บข้อมูลจึงคำนวณเพื่อการสูญหายอีก ร้อยละ 10.0⁹

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จึงเท่ากับ 255 คน ทำการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling without replacement: SRSWOR)

เกณฑ์ในการคัดเลือกประชากรเข้าศึกษา (Inclusion criteria) ดังนี้

- 1.นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- 2.มีอายุไม่น้อยกว่า 13 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี
- 3.สามารถอ่านออก เขียนได้
- 4.ยินยอมเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนการวิจัยด้วยความสมัครใจ
- 5.ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษา

เกณฑ์ในการคัดออกจากการศึกษา (Exclusion criteria)

กลุ่มตัวอย่างขอลถอนตัวออกจากการวิจัย ด้วยเหตุผลใดๆก็ตาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ปรับปรุงและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 3

ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้จนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ก่อนนำไปใช้ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 9 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับผลการเรียน สถานภาพของครอบครัว กิจกรรมที่ชอบทำในเวลาว่าง จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวิทยุร่นตอนต้น 3 คือ ด้านการรับรู้ (Attitude acknowledge) ด้านความรู้สึก (Attitude Emotion) และด้านพร้อมกระทำ (Attitude Prepare) เป็นแบบวัดประเมินค่า (Rating Scale) รวมจำนวน 24 ข้อ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ คำถามมีจำนวน 7 ข้อ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ต่อวัน ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ต่อวัน อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ ระยะเวลาที่เริ่มสูบบุหรี่จนถึงปัจจุบัน สาเหตุที่ทำให้อยากสูบบุหรี่ สิ่งสำคัญที่สุดในการเลิกบุหรี่

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยข้อคำถามจะมีทั้งหมด 20 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิด ใช้ลักษณะคำถามเป็นแบบ 4 ตัวเลือก (Checklist)

ส่วนที่ 5 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้แบบการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของยัง และคณะ¹⁰ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบวัดความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 7 แบบวัดทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากแบบวัดหลักการปฏิเสธของกรมสุขภาพจิต¹¹ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 8 ปัจจัยภายนอก คำถามด้านปัจจัยภายนอกจะมี 5 ส่วน ดังนี้ 1.ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ 2.การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สื่อ 3.พลังครอบครัว 4.พลังเพื่อน 5.พลังชุมชน

ส่วนที่ 9 แบบวัดพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ติดต่อประสานงานกับครูอนามัย
โรงเรียนพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและทำ
การสัมภาษณ์แบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อครบ
กำหนดแล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อนำไป
ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลจนครบถ้วนถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่
เพศ อายุ ผลการเรียนรู้ สถานภาพของครอบครัว การใช้เวลา
ว่าง ทักษะการรู้เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการสูบบุหรี่
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้
ความสามารถตนเองต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการการปฏิเสธ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะการปฏิเสธการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยภายนอกบุคคล ได้แก่
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พลัง

ครอบครัว พลังเพื่อ พลังชุมชน กับพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ Correlation Coefficient (r) วิเคราะห์
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ ผลการเรียนรู้
สถานภาพของครอบครัว การใช้เวลาว่าง ทักษะการรู้เรื่อง
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้
เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความสามารถตนเอง
ต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความคาดหวัง
ในผลลัพธ์ของการการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัย
ภายนอกบุคคล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การเข้าถึงเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ พลังครอบครัว พลังเพื่อ พลังชุมชน กับตัว
แปรตามคือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการวิจัย

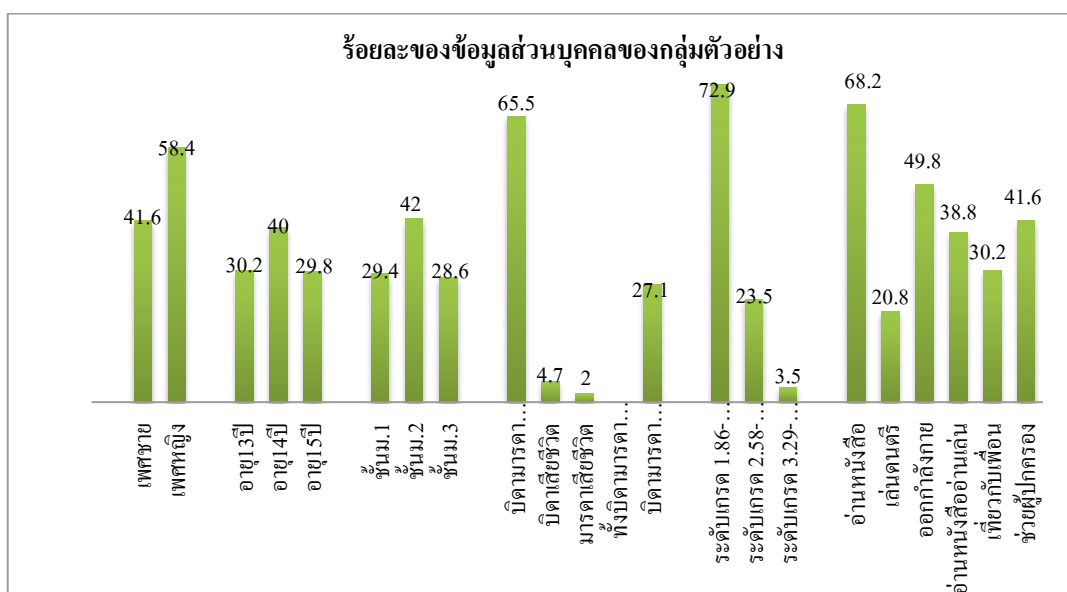
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นวัยรุ่นเพศหญิง

ร้อยละ 58.4 อายุเฉลี่ย 14 ปี ส่วนใหญ่ ระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ร้อยละ 72.9 ผลการเรียนรู้มี ค่าเฉลี่ย 2.03 สถานภาพของ
ครอบครัว ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 65.5
กิจกรรม

ที่ทำในเวลาว่างส่วนใหญ่ คือ อ่านหนังสือเรียน ร้อยละ
68.2

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง
มีทัศนคติรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 67.86 ($\bar{X}$ = 25.50, S.D. = 4.090)
2. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ร้อยละ 15.7
3. กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับปานกลาง ร้อยละ 77.6 ($\bar{X}$ = 14.32, S.D. = 1.290)

4. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง ร้อยละ 55.0 ($\bar{X}$ = 31.11, S.D. = 7.124)
5. กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง ร้อยละ 76.1 ($\bar{X}$ = 40.20, S.D. = 8.866)
6. กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 71.4 ($\bar{X}$ = 3.07, S.D. = 1.230)

ตาราง 1 ปัจจัยภายใน

ปัจจัยที่ศึกษา	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติด้านการรับรู้	สูง	191	74.9
	ปานกลาง	53	20.8
	ต่ำ	11	4.3
ทัศนคติด้านพร้อมกระทำ	สูง	169	66.3
	ปานกลาง	77	30.2
	ต่ำ	9	3.5
ทัศนคติด้านรวม 3 ด้าน	ทัศนคติด้านความรู้	26.71	4.44
	ทัศนคติด้านความรู้สึก	23.35	3.21
	ทัศนคติด้านการพร้อมกระทำ	26.45	4.63
พฤติกรรมการสูบบุหรี่	ไม่เคยสูบ	215	84.3
	สูบนาน ๆ ครั้ง	33	12.9
	สูบบ่อยเกือบทุกวัน	1	0.4
	สูบทุกวัน	6	2.4
ความรู้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ความรู้ระดับสูง	48	18.8
	ความรู้ระดับปานกลาง	198	77.6
	ความรู้ระดับต่ำ	9	3.5
รับรู้ความสามารถของตนปฏิเสธ	การรับรู้ระดับสูง	142	55.7
	การรับรู้ระดับปานกลาง	91	35.7
	การรับรู้ระดับต่ำ	22	8.6
ความคาดหวังผลดีการปฏิเสธ	ความคาดหวังระดับสูง	194	76.1
	ความคาดหวังระดับปานกลาง	53	20.8

$\bar{X} = 40.20$, S.D. = 8.866	ความคาดหวังระดับต่ำ	8	3.1
ทักษะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่ม	ทักษะปฏิเสธระดับสูง	4	1.6
Min = 0, Max = 7	ทักษะปฏิเสธระดับปานกลาง	182	71.4
$\bar{X}=3.07$, S.D. = 1.230	ทักษะปฏิเสธระดับต่ำ	69	27.1

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายนอกเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ

กลุ่มตัวอย่างมีเงินค่าใช้จ่ายรายเดือน น้อยกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 21.6 ($\bar{X}=1953.65$, S.D.= 884.470)

2.การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สื่อ

กลุ่มตัวอย่างมีการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/สื่อ จากสื่อโฆษณา/ป้าย ร้อยละ 47.8 เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยซื้อทางร้านในหมู่บ้าน ร้อยละ 64.7 ระยะทางของร้านค้าหรือแหล่งซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ < 100 เมตร ร้อยละ 63.1 ช่วงเวลาที่ร้านค้าหรือแหล่งที่ซื้อจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ช่วงเช้าถึงค่ำ (06.01-18.00 น.) ร้อยละ 38.8 ระดับสื่อที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับปานกลาง ร้อยละ 47.5 สื่อที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับสูงสุดคือสื่ออินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ย 4.24 ระดับบุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับต่ำ ร้อยละ 77.6 ($\bar{X}=9.38$, S.D.= 3.790)

3.พลังครอบครัว

พลังครอบครัวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าพลังครอบครัวผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≥ 60.0) ร้อยละ 58.4 ($\bar{X} = 11.51$, S.D. = 0.490) กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะดื่มกับที่

นั่งมากที่สุด ร้อยละ 12.9 ,ครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 23.9 ,ห้ามดื่มแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ร้อยละ 64.7 ,ไม่เคยได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 64.7 ,ไม่สนับสนุนเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 67.1 , ความอบอุ่นในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีผลกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 64.7,การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลกับปัญหานี้สิน ทะเลาะความเจ็บป่วย ร้อยละ 66.7

4.พลังเพื่อนกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พลังเพื่อนผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≥ 60.0) ร้อยละ 50.6

($\bar{X}=46.68$, S.D.=10.370) , มีเพื่อนสนิท 1-5 คน ร้อยละ 63.9,ไม่ตั้งใจในการคบเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 81.6 ,พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อน(ไม่เคยดื่ม) ร้อยละ 64.7

5.พลังชุมชนกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พลังชุมชนไม่ผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≤ 59.0) ร้อยละ 56.9,ชุมชนมีมาตรการงดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (งดดื่มในงานศพ) ร้อยละ 63.5 มีกิจกรรมในชุมชนที่เอื้อต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อย (1-8 กิจกรรม) ร้อยละ 58.8 ดังตาราง

ตาราง 2 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
เงินที่เป็นค่าแอลกอฮอล์/เดือน<1000บาท	199	145.350	
เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์วิทยุ/เทป/เครื่องเสียง	2.23	1.320	ต่ำ
เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โทรทัศน์/วีซีดี/ภาพยนตร์	2.99	1.320	ปานกลาง
เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	2.47	1.310	ต่ำ

เข้าถึงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์โปรสเตอร์/ปั๊ม/แผ่นโฆษณา	2.92	1.380	ปานกลาง
เข้าถึงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์อินเตอร์เน็ต	4.24	6.380	สูง
บุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมดื่ม(พ่อ แม่)	1.54	1.100	ต่ำ
บุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมดื่ม(ญาติพี่น้อง)	1.76	1.110	ต่ำ

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
บุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมดื่ม(เพื่อน)	2.86	1.750	ปานกลาง
บุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมดื่ม(เจ้าของร้าน/เด็กเสิร์ฟ)	2.29	1.470	ต่ำ
บุคคลที่เป็นปัจจัยเสริมดื่ม(อื่นๆ)	1.54	1.100	ต่ำ
พลังครอบครัวผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≥ 60)	149	58.400	
พลังครอบครัวไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ ≤ 59)	106	41.600	
$\bar{X}$, S.D. 11.51, 0.490			
พลังเพื่อนผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≥ 60)	129	50.6	
พลังเพื่อนไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ ≤ 59)	126	49.4	
Min, Max 19, 65			
$\bar{X}$, S.D. 46.68, 10.370			
พลังชุมชนผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≥ 60)	96	37.6	
พลังชุมชนไม่ผ่านเกณฑ์(ร้อยละ ≤ 59)	145	56.9	
ไม่ตอบ	14	5.5	
Min, Max 0, 12			
$\bar{X}$, S.D. 3.66, 2.800			

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 43.1 (ส่วนใหญ่ ระดับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่ำ (น้อยกว่า 4 ครั้งต่อเดือน) ร้อยละ 97.6 ($\bar{X} = 1.28$ S.D. = 1.890), พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำแนกตามยี่ห้อที่วัยรุ่นตอนต้นดื่มมากที่สุดคือ เหล้าขาว 40 ดีกรี ร้อยละ 27.5($\bar{X} = 0.27$ S.D. = 0.480), ลักษณะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ

กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะร้านที่ซื้อ กลุ่มตัวอย่างซื้อจากร้านชำ/ขายของปลีก ร้อยละ 64.7, จำแนกตามเหตุผลที่ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างซื้อด้วยเหตุผลเพราะรสชาติ ร้อยละ 22.7, จำแนกตามสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมการดื่มที่บ้านเพื่อน ร้อยละ 29.8 , จำแนกตามบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มกับเพื่อน ร้อยละ 36.5

ตาราง 3 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	145	56.9
ดื่ม	110	43.1
ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		

สูง (4 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์)	1	0.4
ปานกลาง (1 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์)	5	2.0
ต่ำ (น้อยกว่า 4 ครั้งต่อเดือน)	249	97.6

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
$\bar{X} = 1.28$,S.D. = 1.890		
ลักษณะร้านที่ซื้อ		
ร้านชำ/ขายของปลีก	89	34.9
เหตุผลที่ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
รสชาติดี	58	22.7
สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
บ้านเพื่อน	76	29.8
บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย		
เพื่อน	93	36.5
$\bar{X} = 1.28$,S.D. = 1.890		
ลักษณะร้านที่ซื้อ		
ร้านชำ/ขายของปลีก	89	34.9
เหตุผลที่ชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
รสชาติดี	58	22.7
สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
บ้านเพื่อน	76	29.8
บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย		
เพื่อน	93	36.5

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการเรียนรู้ เวลาว่าง ความรู้เรื่อง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความคาดหวังในผลการปฏิเสธรการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะการปฏิเสธรการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ปัจจัยภายนอก พลังชุมชน กับพฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นตอนต้น พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์ ส่วนตัวแปรพฤติกรรมการสูบบุหรี่ การรับรู้ ความสามารถของตนเองต่อการปฏิเสธ ทศนคติด้านการ รับรู้ ทศนคติด้านพร้อมกระทำ ทศนคติ 3 ด้าน พลัง

ครอบครัว พลังเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

พฤติกรรมสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กันในทางลบ กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.256$) นั่นแสดงว่า พฤติกรรม สูบบุหรี่ ยิ่งมากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นตาม ร้อยละ 25.6

การรับรู้ความสามารถตนเองต่อการปฏิเสธ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.259$) นั้นแสดงว่า ทักษะด้าน การรับรู้ ยิ่งมากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นลดลง ร้อยละ 25.9

ทัศนคติด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.164$) นั้นแสดงว่า ทักษะด้านการรับรู้ ยิ่งมากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นลดลง ร้อยละ 16.4

ทัศนคติด้านพร้อมกระทำมีความสัมพันธ์กัน ในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.290$) นั้นแสดงว่า ทักษะด้านพร้อมกระทำยิ่งมากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นมีระดับลดลง ร้อยละ 29.0

รวมทัศนคติทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน ในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01($r= -0.259$) นั้นแสดงว่า รวมทัศนคติเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 3 ด้าน ยิ่งมากขึ้นก็ จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ลดลง ร้อยละ 25.9

พลังครอบครัว มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.437$) นั้นแสดงว่า พลัง ครอบครัว ยิ่งมากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นลดลง ร้อยละ 43.7

พลังเพื่อน มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01($r = -0.367$) นั้นแสดงว่า พลังเพื่อน ยิ่ง มากขึ้นก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในวัยรุ่นตอนต้นนั้นลดลง ร้อยละ 36.7

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($n = 255$)

ตัวแปร	พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p
เพศ(ชาย)	0.022	0.726
อายุ(13ปี)	-0.023	0.716
ระดับการศึกษา(ชั้น ม.1)	-0.040	0.527
ผลการเรียน(≤ 2.00)	-0.032	0.611
สถานภาพครอบครัว(บิดามารดาอาศัยอยู่ร่วมกัน)	-0.039	0.532
พฤติกรรมสูบบุหรี่	0.256**	<0.0001
เงินรายเดือน(≤ 1000 บาท)	-0.002	0.979
ระยะทางถึงร้านเหล้า(100ม.)	0.018	0.769
รู้ความสามารถปฏิเสธ	-0.259**	<0.0001
คาดหวังผลดีปฏิเสธ	-0.067	0.286
รวมทัศนคติด้านรับรู้	-0.164**	0.009
รวมทัศนคติด้านรู้สึก	-0.107	0.088
รวมทัศนคติพร้อมทำ	-0.290**	<0.0001
ทัศนคติ3ด้าน	-0.259**	<0.0001
ทักษะการปฏิเสธ	-0.144*	0.022
ความรู้เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.054	0.386
พลังครอบครัว	-0.437**	<0.0001

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p
พลังเพื่อน	-0.367**	<0.0001
พลังชุมชน	0.044	0.496

* มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปและอภิปราย

ปัจจัยภายใน ทักษะด้านการรับรู้ ทักษะด้านพร้อมกระทำ และทัศนคติรวม มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะด้านการรับรู้ ทักษะด้านพร้อมกระทำ และทัศนคติรวมที่ดีต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการรับรู้โอกาสเสี่ยง ตระหนักถึงโทษและพิษภัย มีสติและหาทางออกที่ถูกต้องเมื่อมีปัญหาผ่านเข้ามาในชีวิต รู้จักหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือต้องเมื่อมีปัญหาเข้ามาในชีวิตจะมีพฤติกรรมต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา¹² ที่พบว่า ทักษะคิดเห็นด้วยต่อการดื่มทำให้เสี่ยงต่อความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (การดื่มมาก) เป็น 5.49 เท่า (95%CI=3.01-9.99) สอดคล้องกับการวิจัย¹³ ที่พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยเป็น 1.94 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ(95%CI= 1.21 – 3.12) สอดคล้องกับผลการศึกษา¹⁴ ที่พบว่าวัยรุ่นหญิงตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพราะความต้องการที่จะมีตัวตนในกลุ่มเพื่อน อยากได้รับการยอมรับจากกลุ่ม มีทัศนคติทางบวกกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นสิ่งที่สามารถทำได้และไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งผิดและห้ามทำอีก หากแต่เป็นการกระทำในเชิงในเชิงยอมรับของพ่อแม่กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของลูก โดยยอมที่จะให้ลูกดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ภายใต้สภาพการณ์ที่พ่อแม่สามารถดูแลได้ สอดคล้องกับการวิจัย¹⁴ ทักษะคิดเชิงบวกที่มีต่อการดื่มเหล้ามีความสัมพันธ์กับความถี่และปริมาณการดื่มเหล้า อิทธิพลของ ครอบครัวและเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ของการดื่มแต่ไม่สัมพันธ์กับปริมาณการดื่มเหล้า อิทธิพลของโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่

และปริมาณการดื่มเหล้า ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการปฏิเสธ มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 หมายความว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต่ำ สอดคล้องกับการศึกษา¹⁵ ที่พบว่าการสร้างแรงจูงใจต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสอดคล้องกับผลการศึกษา¹² ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีมีการรับรู้สูงการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสเสี่ยงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้สูง 15 เท่า (OR=19.09, 95% CI =7.40 – 30.77)

ด้านปัจจัยภายนอก กลุ่มตัวอย่างมีการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยซื้อทางร้านในหมู่บ้าน ร้อยละ 64.7 สอดคล้องกับ¹⁶ที่พบว่าสามารถซื้อได้ง่ายจากร้านค้าในชุมชน ร้อยละ 66.9

ด้านพลังครอบครัว มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01($r=-0.205$) นั้นแสดงว่า พลังครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ยิ่งมากขึ้นมีความรักความอบอุ่นในครอบครัว ไม่มีความเครียดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสูบบุหรี่ ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มตัวอย่างลดลง ถึงร้อยละ 20.5 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา¹¹ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดา ดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์มีโอกาสนี้จะมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาขอรับการดื่มของบุตรจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสนี้จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาไม่ยอมรับ, กลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับครอบครัวน้อยมีโอกาสนี้จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับครอบครัวมาก

ด้าน พลังเพื่อน กลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันในทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = -0.212$) แสดงว่า พลังเพื่อน ยิ่งมากขึ้นมีการคัดเตือนให้ความช่วยเหลือปรารถนาดีต่อกัน ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มตัวอย่งนั้นลดลง ร้อยละ 21.2 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา¹² ที่พบว่า การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสนี้จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิท ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับ¹⁷ ที่พบว่า ประสพการณ์มีเพื่อนสนิทดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาการดื่มของวัยรุ่นตอนต้น ควรร่วมมือกันโดยใช้มาตรการหรือข้อตกลงต่างๆ ตามระดับ คือ

ระดับบุคคล

1.ต้องทำให้ทั้งประชาชนและวัยรุ่นตอนต้นในชุมชนมีทัศนคติที่ดี,มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งทำให้ตนเองเข้าใจและคาดหวังผลดีในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยทำให้ตระหนักถึงผลเสียพิษภัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้อง ตั้งใจลดละเลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างจริงจัง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ระดับครอบครัว

1.ผู้ปกครองควรเฝ้าระวัง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ควรเอาใจใส่และสร้างความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัว

2.ครอบครัวที่มีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่นตอนต้น ครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุด จึงควรมีกิจกรรม ลดละเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ระดับชุมชน

1.ควรมีกิจกรรมเพื่อ ลดละเลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน เช่น จัดเหล้าเข้าพรรษา ถวายทอดเหล้า หรือการส่งเสริมไม่ให้จำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น ควบคุมกับมาตรการหรือข้อตกลงให้ร้านค้าปลีกปฏิบัติตามกฎหมายมีการห้ามขายบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการส่งเสริมให้เยาวชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์เช่น การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์วันสำคัญ

ระดับนโยบาย

1.ควรกำหนดหลักสูตรการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกสร้างเสริมสมรรถนะตนเอง,การคาดหวังผลดีของการปฏิเสธ,การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อป้องกันวัยรุ่นตอนต้นให้ห่างไกลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์,เพื่อเพิ่มทักษะให้วัยรุ่นตอนต้นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในอนาคต จากนั้นค่อยขยายผลไปในกลุ่มอื่นๆต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. วุทธิพงษ์ ภักดีกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรินทร์มาศ เกษทองมา ประธานสอบวิทยานิพนธ์, อาจารย์ ดร. เพ็ชรบูรณ์ พูลผล อาจารย์ทรงคุณวุฒิ สอบวิทยานิพนธ์ ที่แนะนำ งานวิจัย ขอขอบคุณ คุณมานิตย์ ไชยพะชวน, คุณกมล ดวงศิริ, คุณประยูร แก้วคำแสน

ที่อนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดสกลนคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลทดสอบเครื่องมือ, อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ที่อนุเคราะห์ให้ข้อมูล ขอขอบคุณ ครอบครัวและเพื่อนทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจที่สำคัญให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization [WHO]. **The world health report 2002** : Reducing risks, promoting healthy life [Internet]. Geneva: World Health Organization; 2002 [cited 2017 Jun 29]. Available from: <http://www.who.int/whr/2002/en/>.
2. Bunserm et al. The GLOBE Magazine, 2001.
3. National Statistical Office, <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages>. 2007.
4. Thidathip Supanpiew *et al.*, **Effects of Self Efficacy for Modification of health Behavior to Prevent Diabetes in Risk Group through Community Participation**. Research and Development Health System Journal VOL 9 No.1 March 2016 – April 2016. 2017.
5. Suwaphan Kayotha and Wutti Phong Phakdeekul. 2018. **Risk Factors for Drug Use and Factors affecting Drug Use Protection of Junior High Schools Students in Sakon Nakhon Municipality**. Journal of Sakon Nakhon Hospital Volume 21 No. 3 September – December 2018. 2018.
6. Sakon Nakhon Provincial Health Office. Data Center, 2018
7. Parel and et al., **Sampling design and procedures. Documentation**. Agricultural Development Council, New York ; Singap. 1973.
8. Sawitri Assanangkornchai and et al, **A surveillance of drinking behaviors and other health-risk behaviours among high school students in Thailand**. <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2010/8593>. 2008.
9. Stanley Lemeshow David W and et al, **Adequacy of Sample Size in Health Studies Published on behalf of the World Health Organization** . JOHN WILEY & SONS Singapore. 1990.
10. Young KM *et al.*, Neurotrophin Receptor Expression Defines a Population of BDNF-Responsive Neurogenic Precursor Cells. J Neurosci 27: 5146-5155 . 2007.
11. Department of Mental Health. **The development of Thai emotional intelligence screening test for ages 12 to 60** . Bangkok: Division of Mental Health Promotion and Development, Department of Mental Health . 2001.
12. Anchalee Hemchayat. **Factors Related to Alcohol Drinking Among Female High School Students in Amphur Khowitchakoot Chantaburi Province**. Thai-Journal Citation Index (TCI) Database. 2011.
13. Mantana Khondok. **Factors Related to The Early Stage of Alcohol Drinking Among Male Students at Lower Secondary Schools** : Bangnumpriao District, Chachoengsao Province. 2012.
14. Phusanisa Borihan. **Alcohol Drinking Behavior of Group Affiliated Female Teenage Students** : A Case study. Chiang Mai University. Digital Research Information Center. 2006.
15. Prasit Kaiyarach *et al.*, **Effects of Motivation Intervention on Drinking Refusal Self-efficacy, and Outcome Expectancy among Early Male Adolescents**. Journal of Public Health Nursing Vol 26 (1): 1-12. 2012.
16. Wutti Phong Phakdeekul and others. **Alcohol Drinking Situation of Foreign Labor in Thailand**. Center for alcohol Studies Thai Health Promotion Foundation(Thai Health). 2015.
17. Anong Dittasung. **Factors Affecting Alcohol Beverages Drinking Behaviors of Junior High Students Mathayomprachaniwet School Chatuchak District Bangkok Metropolis** Master of Science (Health Education Department of Physical Education, National Research Council of Thailand (NRCT)). 2007.